

موسسه ملی تحقیقات سلامت
دانشگاه علوم پزشکی تهران

غربالگری موضوعات ارزیابی فناوری سلامت

HTA Topics Screening

تدوین:

پریسا ابویی

مینا نجاتی

دکتر علیرضا اولیایی منش

دکتر آرش رشیدیان

پاییز ۱۳۹۲

مقدمه:

ارزیابی فناوری سلامت یک علم چند بخشی است که مفاهیم اجتماعی، اقتصادی، پزشکی و اخلاقی استفاده از یک فناوری پزشکی جدید را در بخش سلامت بررسی می کند. در واقع ارزیابی فناوری سلامت پلی است بین انجام تحقیقات و تصمیم گیری در زمینه ورود و استفاده از یک تکنولوژی نوین. تحقیقات انجام شده در قالب گزارشات ارزیابی فناوری سلامت به سیاستگذار ارائه می گردد تا بتواند درست ترین تصمیم را ارائه دهد. بنابراین انتظار می رود هر گزارش کامل ارزیابی فناوری سلامت به سوالات زیر پاسخ دهد:

۱. ایمنی فناوری
۲. اثربخشی
۳. هزینه اثربخشی
۴. ارزش افزوده استفاده از فناوری نسبت به فناوری های مشابه و پیشین
۵. تاثیرات هزینه ای در ابعاد کلان و برآورد هزینه ورود این فناوری در نظام سلامت
۶. مسائل مربوط به ابعاد احتمالی اخلاقی، اجتماعی و قانونی فناوری.

طرح غربالگری موضوعات ارزیابی فناوری سلامت و هدف از انجام آن:

با توجه به حجم فناوری های نوین ورودی به بخش سلامت کشور و ضرورت انجام ارزیابی فناوری سلامت بر روی یکایک آنها و همچنین با توجه به اینکه که تدوین گزارش کامل ارزیابی فناوری مستلزم صرف وقت و هزینه زیاد می باشد، موسسه ملی تحقیقات سلامت که متولی نظارت بر حسن انجام ارزیابی فناوری سلامت است طرح غربالگری موضوعات ارزیابی فناوری سلامت را تدوین نموده که براساس نتایج حاصله از این طرح فناوری هایی در لیست اولویت و مورد بررسی قرار می گیرند که مطالعات کافی و معتبر در خصوص آنها در سایت های علمی پزشکی موجود باشد.

موضوعات مورد بررسی در طرح غربالگری موضوعات ارزیابی فناوری سلامت:

با توجه به ضرورت حفظ ایمنی بیمار در فرآیند تشخیص و درمان در مرحله اول در گزارش غربالگری آثار و پیامدهای احتمالی منفی استفاده از فناوری مورد مطالعه باید مورد بررسی قرار گیرد و چنانچه بررسی های اولیه نشان دهد که کاربرد فناوری عوارضی به دنبال داشته و ایمنی بیمار را به مخاطره خواهد انداخت، این فناوری از لیست اولویت های پژوهشی خارج شده و قابلیت مطالعه در خصوص سایر فاکتورها را ندارد و یا اگر برخی تاییدیه های بین المللی فناوری را مورد تایید قرار داده باشند و یا شواهدی دال بر عدم امنیت بیمار طی کاربرد فناوری مورد نظر یافت نشود، در مرحله دوم پایگاههای داده معتبر به منظور اطمینان از وجود مطالعات معتبر و کافی در خصوص سایر جنبه های فناوری نظیر اثربخشی و هزینه اثربخشی به دقت مورد بررسی قرار می گیرد. در صورت وجود مطالعات کافی و معتبر فناوری مورد نظر می تواند در لیست

اولویت های پژوهشی قرار گیرد تا بررسی کامل و جامع تری در مورد آن انجام شده و در قالب گزارش سریع و یا گزارش کامل به سیاستگذار ارائه گردد.

منابع معتبر جهت جستجو برای تدوین گزارش غربالگری:

از آنجا که گزارشات ارزیابی فناوری سلامت (اعم از غربالگری، گزارش سریع و گزارش کامل) رکن اصلی تصمیم گیری و سیاست گذاری خواهد بود و معتبر بودن مطالب درج شده در هر گزارش و نیز بررسی های اولیه در خصوص فناوری بسیار حائز اهمیت می باشد مطالب ارائه شده باید از معتبرترین منابع تحقیقاتی گرد آوری شوند. گزارشات سیستماتیک ریویو و ارزیابی اقتصادی و گزارشات HTA از بهترین انواع گزارشات جهت بررسی غربالگری در خصوص فاکتورهای ایمنی و اثربخشی و هزینه اثربخشی فناوری هستند.

برای تدوین گزارش غربالگری بهترین و جامع ترین پایگاه های داده Pubmed ، Cochrane Library و TRIP data base می باشند.

برای هر بانک اطلاعاتی از استراتژی جستجوی مخصوص و مناسب آن استفاده می شود تا اطمینان حاصل شود که تمامی جوانب بررسی شده است .

در صورت نبودن گزارشات سیستماتیک ریویو و ارزیابی اقتصادی و ارزیابی فناوری سلامت، می توان از مقالات RCT کمک گرفت. شایان ذکر است که وزن و تعداد مقالات RCT بسیار حائز اهمیت است. وزن هر مقاله براساس تعداد نمونه و محیط پژوهش محاسبه می گردد.

همانگونه که قبلا هم گفته شد در صورتی که براساس جستجو ها در پایگاههای فوق الذکر و سایر پایگاهها مقالات مورد نظر یافت نشد موضوع از لیست فراخوان حذف می گردد.

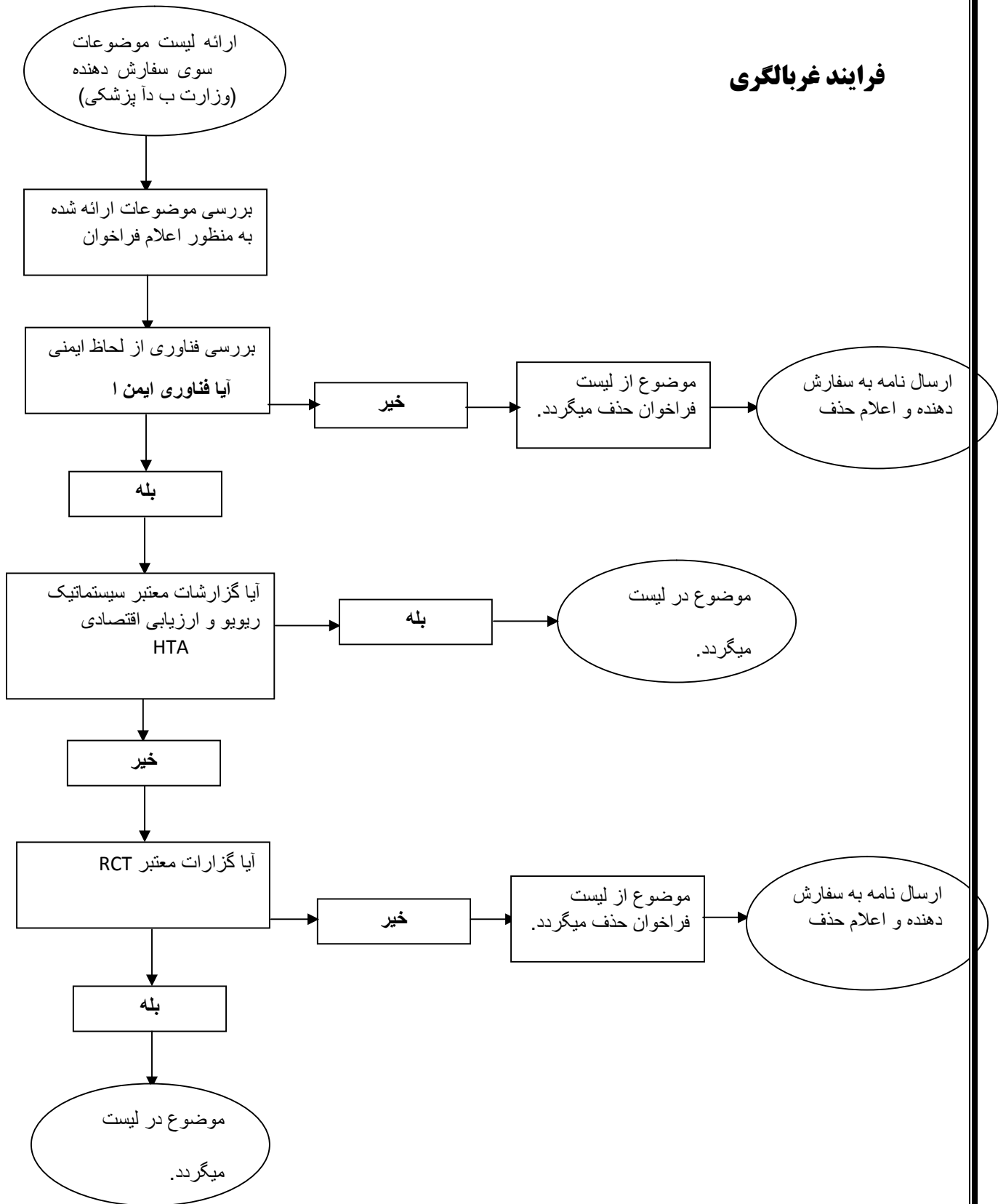
کیفیت گزارش غربالگری:

حجم گزارش غربالگری (بدون در نظر گرفتن صفحات منابع) ۳-۵ صفحه می باشد که در آن غربالگر به سه سوال مشخص ایمنی، اثربخشی و هزینه اثربخش از نظر وجود حداقل مطالعات معتبر (که در بالا توضیح داده شد) پاسخ خواهد داد.

علاوه بر آن خلاصه جستجوی انجام شده و نتایج آن پیوست می شود.

در پایان پیشنهاد می گردد فناوری های لوکس و کم کاربرد مانند فناوری های مورد استفاده در خصوص زیبایی بسته به شرایطی که در نظام سلامت ایجاد کرده اند و با احتیاط در لیست انجام غربالگری و ادامه روند بررسی قرار گیرند. به منظور شفاف سازی و جلوگیری از سردرگمی محقق بهتر است موضوعات دقیق و با نام کامل علمی در فراخوان ارائه گردد (زیرا ممکن است اندیکاسیون ها و فناوری های رقیب یک تکنولوژی بسیار بوده و طبیعتا بررسی همه آنها در یک گزارش مشکل خواهد بود و پاسخ مورد نظر سیاستگذار به دست نخواهد آمد)

فرایند غربالگری

*براساس آنچه در بالا ذکر شد برای تدوین گزارش غربالگری بهترین و جامع ترین پایگاه های داده Pubmed, Cochrane Library, trip data base می باشند.